

V Bruseli 9. decembra 2024
(OR. en)

16694/24

AGRI 875
AGRILEG 455
AGRIFIN 144
AGRISTR 97
AGRIORG 180

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	9. decembra 2024
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027 zameranej na poľnohospodárov

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027 zameranej na poľnohospodárov, ktoré Rada schválila na svojom 4066. zasadnutí 9. – 10. decembra 2024.

Závery Rady

o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027 zameranej na poľnohospodárov

Smerom ku konkurencieschopnému, udržateľnému a vedomostnému poľnohospodárstvu EÚ odolnému voči krízam a priaznivému pre poľnohospodárov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. SO ZRETELOM na právne záväzné ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) vymedzené v článku 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), podľa ktorých sa prostredníctvom SPP po roku 2027 zvýši produktivita poľnohospodárstva, čím sa zabezpečí primeraná životná úroveň poľnohospodárov, stabilizujú trhy, zabezpečí riadne zásobovanie a primerané ceny pre spotrebiteľov.
2. UZNÁVAJÚC horizontálne ciele obsiahnuté v Zmluve o Európskej únii a ZFEÚ, ktoré sa vzťahujú na všetky politiky, a teda aj na SPP, aj ciele uvedené v článku 11 ZFEÚ.
3. BERÚC DO ÚVAHY, že Komisia budúci rok vydá návrhy týkajúce sa nachádzajúceho viacročného finančného rámca, ktoré budú mať veľký význam pre politiky v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. Týmito závermi nie je dotknutý výsledok rokovaní o týchto návrhoch.
4. PRIPOMÍNAJÚC závery Európskej rady prijaté 31. mája 2022, v ktorých sa vyzdvihol význam SPP z hľadiska príspevku EÚ k potravinovej bezpečnosti, a závery Európskej rady prijaté 22. marca 2024, v ktorých sa zdôraznila zásadná úloha SPP, pokiaľ ide o odolné a udržateľné poľnohospodárske odvetvie pre potravinovú bezpečnosť a strategickú autonómiu Únie, ako aj dôležitosť dynamických vidieckych komunít. V záveroch sa poukázalo aj na to, že poľnohospodári potrebujú stabilný a predvídateľný rámec, ktorý im okrem iného pomôže zvládať výzvy v oblasti životného prostredia a klímy.

5. PRIPOMÍNAJÚC, že prijatie nových požiadaviek súčasnej SPP vyvolalo u poľnohospodárov vážne obavy a že spoluzákonodarcovia na ne reagovali zmenou určitých základných požiadaviek SPP.
6. ODVOLÁVAJÚC SA na závery Rady o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ schválené 20. novembra 2023 počas španielskeho predsedníctva.
7. ODVOLÁVAJÚC SA na závery predsedníctva o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ, ktoré boli s podporou 26 členských štátov prijaté 24. júna 2024 počas belgického predsedníctva.
8. PRIPOMÍNAJÚC strategický program prijatý 27. júna 2024, v ktorom sa stanovujú politické priority EÚ na roky 2024 – 2029 vrátane toho, že Európska únia bude podporovať konkurencieschopné, udržateľné a odolné poľnohospodárske odvetvie, ktoré bude naďalej zaisťovať potravinovú bezpečnosť a dynamické vidiecke komunity. Zdôrazňuje sa v ňom aj potreba posilňovať postavenie poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci a zároveň naďalej chrániť prírodu a zvrátiť degradáciu ekosystémov a posilniť odolnosť vodných zdrojov v celej Únii.
9. BERÚC NA VEDOMIE politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu (2024 – 2029) z 18. júla 2024, v ktorých sa zdôrazňuje význam vybudovania konkurencieschopného, udržateľného a odolného poľnohospodárskeho a potravinového systému; podčiarkuje sa, že je nevyhnutné, aby mali poľnohospodári spravodlivý a dostatočný príjem; uvádza sa, že je potrebné odmeňovať poľnohospodárov pracujúcich v harmónii s prírodou, a tak chrániť našu biodiverzitu a prírodné ekosystémy a prispievať k dekarbonizácii nášho hospodárstva na ceste k nulovej bilancii emisií do roku 2050; pričom sa vyzýva na ochranu potravinovej suverenity Európy a hovorí o potrebe novej európskej stratégie pre odolnosť v oblasti vody, aby sa zabezpečilo riadne riadenie zdrojov.
10. BERÚC NA VEDOMIE výsledky ďalších iniciatív týkajúcich sa budúcej SPP, napríklad stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru s názvom Smerom k spoločnej poľnohospodárskej politike (SPP) po roku 2027 a správu zo strategického dialógu o budúcnosti poľnohospodárstva v EÚ.

Budúca SPP zameraná na poľnohospodárov a odmeňujúca úsilie poľnohospodárov

11. ZDÔRAZŇUJE, že odvetvie poľnohospodárstva EÚ poskytuje s podporou SPP všetkým občanom EÚ kvalitné a cenovo dostupné potraviny a základné verejné statky ako základný kameň európskeho hospodárstva a spoločnosti a zohráva strategickú úlohu pri udržiavaní životaschopných a rozmanitých vidieckych oblastí a poľnohospodárskych činností v celej Únii, pričom zachováva potravinovú bezpečnosť, európsky spôsob života, kultúrne tradície a ekosystémy.
12. ZDÔRAZŇUJE význam partnerstva s poľnohospodármi založeného na dôvere a potrebu zamerať sa v SPP na záujmy poľnohospodárov a tak úspešne plniť ambicióznejšie ciele politiky. PRÍZVUKUJE, že SPP by mala naďalej existovať ako spoločný politický nástroj strategického významu, najmä vzhľadom na jej nenahraditeľný príspevok k potravinovej bezpečnosti a bezpečnosti potravín v Európe a vo svete. PODČIARKUJE potrebu súdržnosti a synergií medzi jednotlivými oblasťami politiky, ako aj riadneho posúdenia vplyvov na poľnohospodárstvo a vidiecke oblasti.
13. Bez toho, aby bol dotknutý nadchádzajúci viacročný finančný rámec, KONŠTATUJE, že SPP potrebuje osobitné a primerané zdroje a nástroje, aby bolo možné účinne reagovať na jej mnohoraké ciele, a že spravodlivé rozdelenie podpory SPP, najmä priamych platieb, medzi členské štáty je citlivou otázkou a malo by sa hľadať primerané riešenie.
14. KONŠTATUJE, že SPP je vhodná na rozdelenie poľnohospodárskych fondov podľa jednotlivých politík, a preto NALIEHAVO VYZÝVA, aby sa zachovala samostatná a nezávislá SPP s dvoma piliermi a posilnenou súdržnosťou.
15. POŽADUJE dôsledné opatrenia prvého piliera, v rámci ktorého priame platby, viazaná podpora príjmu a sektorové intervencie podporujú stabilitu príjmov poľnohospodárov, stimulujú ich príspevok k zelenej transformácii a v ktorom trhové opatrenia pôsobia v čase krízy ako záchranná sieť.

16. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aj s cieľom prispieť k zelenej transformácii, aby sa pokračovalo v dôsledných opatreniach druhého piliera zameraných na rozvoj vidieka podporou životaschopnosti vidieckych oblastí pomocou nástrojov vzťahujúcich sa na poľnohospodárske a nepoľnohospodárske činnosti a využívanie finančných nástrojov.

Posilnenie konkurencieschopnosti a zlepšenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom reťazci

17. ZDÔRAZŇUJE, že okrem zachovania trhovej orientácie SPP je potrebné zlepšiť fungovanie potravinového dodávateľského reťazca, rozdelenie pridanej hodnoty a odmeňovanie poľnohospodárov prostredníctvom zvýšenej transparentnosti, lepšej zmluvnej úpravy, organizácie a spolupráce v rámci odvetvia poľnohospodárstva, podpory dohôd o udržateľnosti, krátkych hodnotových reťazcov a boja proti nekalým obchodným praktikám.
18. PODČIARKUJE význam stability príjmov poľnohospodárov, kvôli ktorej je potrebná základná suma podpory príjmu na zachovanie ekonomicky životaschopných a konkurencieschopných poľnohospodárskych činností a výroby potravín vo všetkých regiónoch EÚ.
19. POUKAZUJE na význam rodinných poľnohospodárskych podnikov vrátane malých poľnohospodárskych podnikov, ako základných aktív európskeho modelu poľnohospodárstva a VYZÝVA na zavedenie osobitných a jednoduchých opatrení na podporu ich poľnohospodárskych činností s prihliadnutím na regionálne a miestne špecifiká.
20. UZNÁVA negatívny trend starnutia populácie poľnohospodárov, ako aj skutočnosť, že pre zabezpečenie kontinuity poľnohospodárskej výroby a životaschopnosti vidieckych oblastí je potrebná a dôležitá dostatočná generačná výmena a zvýšená účasť žien a preto VYZÝVA, aby sa ďalej posilnila podpora pre mladých poľnohospodárov; ktorou by získali pomoc v začiatkoch poľnohospodárskych činností alebo pri ich pokračovaní; ktorou by sa im uľahčil prístup k finančným zdrojom a poľnohospodárskej pôde a ktorou by sa stimuloval presun poľnohospodárskych podnikov, aby sa poľnohospodárstvo zatriktívnilo pre mladšiu generáciu a nových účastníkov.
21. ZDÔRAZŇUJE, že na podporu konkurencieschopnosti a udržateľnosti v celom potravinovom reťazci a na zlepšenie vidieckej infraštruktúry je potrebná podpora investícií. PRÍZVUKUJE, že je potrebné zlepšiť prístup k financovaniu a ďalej uľahčovať využívanie finančných nástrojov.

22. PODČIARKUJE, že poľnohospodárstvo v oblastiach s prírodnými obmedzeniami si vyžaduje väčšie úsilie, zatiaľ čo zachovanie poľnohospodárskej činnosti a ľudskej prítomnosti je výslovne nevyhnutné pre ekologickú, sociálnu a hospodársku rovnováhu týchto oblastí. Poľnohospodári preto môžu v týchto oblastiach získať kompenzáciu za svoje úsilie, dodatočné náklady a ušlý príjem.
23. UZNÁVA osobitné poľnohospodárske charakteristiky a potreby ostrovov a ostrovných štátov, oblastí s vysokou hustotou obyvateľstva, horských oblastí, vzdialených regiónov a severných regiónov a v súlade s článkom 349 ZFEÚ aj najvzdialenejších regiónov EÚ, ktoré si vyžadujú osobitné zaobchádzanie.

Model vykonávania priaznivý pre poľnohospodárov

24. UZNÁVA, že model vykonávania fondov SPP založený na výkonnosti poskytuje členským štátom flexibilitu, a preto by sa mal zachovať, ale ZDÔRAZŇUJE, že existujúce pravidlá a postupy viedli k zbytočnej administratívnej záťaži a požiadavkám pre poľnohospodárov aj vnútroštátne správne orgány, a preto VYZÝVA na vypracovanie strategickejších, podstatne menej zložitých, súdržnejších a ľahko vykonateľných pravidiel pre strategické plány SPP, ktoré budú priaznivejšie pre poľnohospodárov, pričom sa zabezpečí stabilita. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné ďalšie zlepšenie štruktúry SPP založenej na výsledkoch.
25. NALIEHAVO VYZÝVA na zjednodušenie a urýchlenie postupu schvaľovania a úpravy strategických plánov SPP so zameraním na ich strategickú povahu a nižšiu podrobnosť, čím sa umožní rýchle prijatie a reakcia s cieľom riešiť osobitné potreby a meniace sa okolnosti.
26. POUKAZUJE NA TO, že ďalší rozvoj a využívanie digitálnych technológií by sa mali zamerať na zníženie administratívneho zaťaženia poľnohospodárov aj správnych orgánov, a to prostredníctvom čoraz intenzívnejšej pomoci pri monitorovaní a kontrolách, zjednodušenia povinností poľnohospodárov v oblasti podávania správ a dokumentácie a zjednodušenia požiadaviek na posudzovanie kvality.

27. ZDÔRAZŇUJE, že systém monitorovania a hodnotenia by mal byť efektívnejší, transparentnejší a jednoduchší, pokiaľ ide o súbor ukazovateľov, potrebné podrobnosti systému kontroly a sankcií a hodnotenie strategických plánov SPP, a nesmie sa ním zvyšovať tlak kontrol na mieste. DOMNIEVA SA, že systém jednotkových súm by sa mal opätovne preskúmať, najmä pokiaľ ide o opatrenia mimo integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS).

Ďalšie stimulovanie poľnohospodárov k zelenej transformácii v záujme udržateľnejšieho odvetvia poľnohospodárstva

28. VYZDVIHUJE kľúčovú a aktívnu úlohu, ktorú poľnohospodárstvo a poľnohospodári zohrávajú pri zelenej transformácii, a ZDÔRAZŇUJE, že v oblasti poľnohospodárstva SPP najviac prispieva k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a životného prostredia.
29. KONŠTATUJE, že zelenú transformáciu možno dosiahnuť len v partnerstve s poľnohospodármi, a preto ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné ich primerane motivovať a zainteresovať na uplatňovaní ekologicky zodpovedných postupov poľnohospodárskej výroby prostredníctvom odmeňovania nad rámec nákladov a ušlých príjmov za ich ekosystémové služby.
30. UZNÁVA, že riadne fungovanie a ochrana ekosystémov majú zásadný význam pre zaistenie potravinovej bezpečnosti, a preto je nevyhnutné, aby SPP naďalej prispievala k prechodu odvetvia poľnohospodárstva na udržateľnejšie postupy, ktoré pomáhajú dosahovať ciele EÚ v oblasti klímy, biodiverzity, životného prostredia, ekologického poľnohospodárstva, dobrých životných podmienok zvierat a iných cieľov udržateľnosti, a PRIPOMÍNA potrebu zabezpečiť správnu rovnováhu medzi hospodárskou, sociálnou a environmentálnou udržateľnosťou, čím sa príspevok k ekosystémovým službám zatraktívni.
31. PRIPOMÍNA skutočnosť, že emisie z poľnohospodárstva vznikajú aj z prírodných procesov, a preto má odvetvie poľnohospodárstva prirodzené limity pri znižovaní emisií skleníkových plynov. ZDÔRAZŇUJE, že riešenia podporované výskumom a inováciami môžu pomôcť znížiť emisie skleníkových plynov z poľnohospodárstva.

32. PRIPOMÍNA, že dodržiavanie určitých noriem kondicionality je pre niektorých poľnohospodárov náročné, a preto ZDÔRAZŇUJE potrebu upraviť pravidlá tak, aby boli pre poľnohospodárov uskutočniteľnejšie a jednoduchšie na dodržiavanie.
33. PRIPOMÍNA, že ekoschémy boli zavedené s cieľom zvýšiť príspevok tohto odvetvia k cieľom v oblasti klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat; a VYZÝVA na posilnenie úlohy týchto opatrení ako hlavného nástroja zelenej transformácie prvého piliera. ZDÔRAZŇUJE, že v záujme plného využitia ich potenciálu by sa mali preskúmať možnosti zefektívnenia a zjednodušenia požiadaviek s cieľom uľahčiť praktické vykonávanie a zároveň umožniť členským štátom potrebnú flexibilitu pri riešení ich špecifik.
34. UZNÁVA, že dobrovoľné agroenvironmentálne-klimatické opatrenia druhého piliera s prístupom založeným na stimuloch predstavujú kľúčový nástroj na ochranu životného prostredia a podporu udržateľných poľnohospodárskych postupov, a preto by sa mali ďalej rozvíjať.
35. DOMNIEVA SA, že poľnohospodárov treba stimulovať a podporovať, aby uplatňovali inovatívne, inteligentné technológie, ako aj agroekologické postupy a postupy uhlíkového poľnohospodárstva, ktoré môžu ďalej prispievať k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy a životného prostredia a uľahčiť zelenú transformáciu.

Riadenie rizík a riešenie kríz v záujme poľnohospodárstva EÚ odolného voči krízam

36. PRIPOMÍNA, že rastúci počet prírodných a trhových kríz, ako sú mimoriadne poveternostné javy, častejšie a intenzívnejšie prípady chorôb zvierat a škodcov rastlín, vysoké vstupné náklady a narušenia vyplývajúce z otrasov na vonkajšom trhu spôsobili vážne straty a škody a výrazne zhoršili konkurencieschopnosť a odolnosť poľnohospodárstva.
37. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zvýšiť informovanosť, zlepšiť adaptáciu na zmenu klímy a ďalej podporovať opatrenia na predchádzanie rizikám a pripravenosť na zmenu klímy medzi poľnohospodármi a prijať vhodné nástroje a stratégie riadenia rizík bez toho, aby sa bránilo trhovu orientovaným riešeniam. POUKAZUJE NA TO, že prostriedky riadenia rizík by sa mali ďalej rozvíjať s cieľom zvýšiť odolnosť tohto odvetvia a zahrnúť širokú škálu flexibilných opatrení v oblasti poistenia a vzájomných fondov, ktoré sú pre príjemcov atraktívne.

38. UZNÁVA, že voda je kľúčovým zdrojom poľnohospodárskej výroby, a ZDÔRAZŇUJE význam zvyšovania odolnosti vodných útvarov, dostupnosti vody a hospodárenia s vodami v EÚ. NABÁDA Komisiu, aby v prebiehajúcich a budúcich iniciatívach súvisiacich s vodou zohľadnila poľnohospodárske špecifiká.
39. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zlepšiť existujúci krízový politický rámec pružnejšími pravidlami, ktoré umožnia členským štátom a Európskej komisii reagovať na krízové situácie rýchlo, účinne, transparentne a nediskriminačne s cieľom zmierniť nepriaznivé účinky na odvetvie poľnohospodárstva.
40. ŽIADA, aby sa členským štátom poskytla väčšia flexibilita pri využívaní nástrojov SPP v reakcii na regionálne alebo vnútroštátne krízové situácie.
41. DOMNIEVA SA, že nariadenie o spoločnej organizácii trhov poskytuje vhodný právny súbor nástrojov na podporu poľnohospodárov postihnutých rôznymi typmi krízových situácií, ale ZDÔRAZŇUJE, že sú potrebné rýchlejšie a jednoduchšie postupy poskytovania výnimočnej podpory poľnohospodárom.

Vedomostné poľnohospodárstvo založené na výskume a inováciách v záujme zelenej transformácie

42. ZDÔRAZŇUJE, že výskum a inovácie sú kľúčovou hnacou silou udržateľnej a konkurencieschopnej poľnohospodársko-potravinárskej výroby a spracovania a zohrávajú kľúčovú úlohu pri získavaní udržateľných, bezpečných, zdravých, výživných a cenovo dostupných potravín.
43. UZNÁVA dôležitú úlohu a účinnosť poľnohospodárskych vedomostných a inovačných systémov (AKIS) pri rozvoji poľnohospodárstva založeného na vedomostiach a významný pokrok siete SPP EÚ pri posilňovaní vedomostného systému pre životné prostredie a klímu.
44. VYZDVIHUJE úlohu obehového hospodárstva a biohospodárstva pri efektívnom využívaní biologických zdrojov, inovačných metód a postupov blízkych prírode na účely podpory zelenej transformácie odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a v tejto súvislosti UZNÁVA význam SPP. ZDÔRAZŇUJE, že nová SPP by mala ďalej podporovať, diverzifikovať a integrovať úlohu biomasy ako primárneho zdroja obnoviteľného uhlíka.

45. UZNÁVA finančné ťažkosti pri investovaní do inovácií a KONŠTATUJE, že nedostatočný prístup k poznatkom bráni prijatiu rôznych udržateľných technológií. ZDÔRAZŇUJE potrebu aplikovaného výskumu, technických riešení a inovácií, ktoré reagujú na rôznorodosť odvetvia, s cieľom vytvoriť vplyv a lepšie zapojiť poľnohospodárov, lesníkov a iné zainteresované strany na vidieku do inovačného procesu.

46. VYZÝVA novú Komisiu, aby tieto závery zvažila pri príprave vízie pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo počas prvých 100 dní svojho mandátu.
47. VYZÝVA novú Komisiu, aby tieto závery zohľadnila pri príprave legislatívnych návrhov týkajúcich sa spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2027, a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné ich prijať včas, aby sa poskytol dostatočný čas na spolurozhodovací postup. PRIPOMÍNA, že spoluzákonodarcovia nesú politickú zodpovednosť za politické rozhodnutia zahrnuté do legislatívnych opatrení SPP.
-